

РЕЦЕНЗИЯ
ПО КОНКУРС ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНА ДЛЪЖНОСТ
„ПРОФЕСОР“

1. Обща информация

Изготвил рецензията: **проф. д-р ДОБРИНКА ПЕТКОВА ЗЛАТЕВА**, ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“, НВУ „В. Левски“ (пенсионер).

Основание за написване на рецензията: Заповед на Ректора на ВСУ „Черноризец Храбър“, № 828 от 06.11.2024 г. и решение от първото заседание на Научното жури.

Рецензията е съставена в съответствие с изискванията на Глава трета, Раздел IV от ЗРАСРБ, Глава трета, Раздел IV от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Наредба 3 за академичния състав на ВСУ „Черноризец Храбър“.

2. Данни за конкурса

Конкурсът за академична длъжност „професор“ е по област на ВО 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика. Обявен е от ВСУ „Черноризец Храбър“ за нуждите на Филиал Смолян.

Конкурсът е публикуван в ДВ бр. 66/06.08.2024 г.

3. Данни за кандидата по конкурса

Единствен кандидат по обявения конкурс е **доц. д-р ИВАН МЛАДЕНОВ СОКОЛОВ**.

Няколко момента биха били достатъчни, за да представят образователния и академичния професионален образ на кандидата. Завършва висше образование през 1987 г. във ВИИ „Карл Маркс“ специалност „Счетоводна отчетност. През 1991 г. завършва в УНСС комбинирана преквалификация за получаване на допълнителна професионална подготовка по „Управление на услугите“.

Образователната и научна степен „доктор“ по Организация и управление извън сферата на материалното производство получава през 2012 г. във ВСУ „Черноризец Храбър“, защитавайки дисертация на тема: „Управление и финансиране на публично-частни партньорства на местно равнище“.

Притежава сертификат за завършен курс за допълнително обучение на тема: „Образование за икономически растеж и социално приобщаване – ролята на общините“.

Придобива академичната длъжност „доцент“ в област на ВО 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, Научна специалност Финанси в Европейски колеж по икономика и управление през 2014 г.

Доцент във ВСУ, Филиал Смолян става през 2019 г.

4. Общо представяне на получените материали

За конкурса са представени всички материали, които се изискват от ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и вътрешните нормативни документи на ВСУ – копия на публикациите, с които кандидатът участва в конкурса, дипломите, удостоверяващи образователните етапи, списък с публикациите, CV на кандидата, служебна бележка, показваща трудовия път на доц. Соколов във ВСУ и учебната натовареност през последните пет години, справки за научните публикации, за научните приноси, цитиранията, резюмета на публикациите и др. В предоставените материали се откриват критерии и показатели, които позволяват пълна и задълбочена оценка на научно-изследователската и преподавателската работа на доц. д-р Иван Соколов.

5. Обща характеристика и оценка на представените научни трудове

В рецензията включвам всички 12 публикации по конкурса – един хабилитационен труд; две монографии не представени като хабилитационен

труд; една книга на база на защитен дисертационен труд; пет статии и доклади, публикувани в нереферирани списания с научно рецензиране; два учебника и едно учебно помагало.

Доц. Соколов има 9 самостоятелните изследвания, а в съавторство – 3, което свидетелства, че основните публикации са негово лично дело, но показва разбирането и възможността му за изследователско взаимодействие.

Научните трудове съответстват на професионалното направление и тематичната насоченост на обявения конкурс за академична длъжност „професор“. Могат да бъдат класифицирани в няколко направления:

- Икономическа и финансова дипломация – Монографии – № 1, Статии и доклади – №№ 1, 2, 3, 4;
- Публично-частни партньорства – Монографии – № 4;
- Събитийен мениджмънт – Монографии – № 3, Статии и доклади – № 5;
- Финанси и финансови решения – Монографии – № 2.

Хабилитационната монография „Икономическа и финансова дипломация“ (2024) е задълбочено научно изследване, посветено на важни и ключави аспекти на реален, актуален, дискуссионен в теорията проблем, с безусловна практическа необходимост. Икономическата и финансовата дипломация е сложен теоретически и практически проблем, недостатъчно теоретично анализиран и дебатиран. Изследвайки същността и основните характеристики на икономическата дипломация, авторът акцентира на нейните методологически аспекти, които според него не са достатъчно разработени. Предложен е задълбочен и интересен анализ на икономическата дипломация в световен мащаб.

Логично структурирана монографията изследва същността и основните характеристики на финансовата дипломация. Изследва основните подходи при управлението на риска и предлага прогноза за

икономическите тенденции, които могат глобално да повлияят на финансовата дипломация.

Не може да не се подчертае теоретическата и особено практическата полезност на изследването на характеристиките и спецификите на икономическата дипломация на България и на нейните външноикономически връзки (със САЩ, Китай, ОИСР).

Монографичното изследване безспорно формира познания и е полезно за развитието на науката и практиката на икономическата и финансовата дипломация.

„Финансови решения“ (2020) е монография написана в съавторство с проф. д-р Иван Цанов. Доц. Соколова е автор на глави трета, четвърта, пета и шеста. Монографията е теоретична. Настоятелно подчертавам прилагането на трансдисциплинарния подход в изследването на финансовите решения, което в изискванията за научност е високо поставен критерий. Авторите срещат философия, етика, икономика, управление, психология, математика и т. н., с което преодоляват границите и дисциплинарната обособеност. Приветствам, защото съм убедена, че на високите нива на теоретичното мислене, науките съществуват заедно. В този контекст акцентът върху методологическите и концептуалните проблеми на изследването на финансовите решения е разбираем. Логично се изследва същността и характеристиките на решенията, спецификата на финансовите решения, релацията капитал и финансови решения, бизнес практика и финансови решения. Включени са икономическата дипломация и бъдещето на финансовите решения. В изследването се правят полезни за теорията и практиката изводи.

Монографията „Събитийен мениджмънт“ е посветена на някои основни проблеми на събитийния мениджмънт, към който интересът на теоретици и практики е все по-нарастващ. В публикацията може да се намери теоретичен модел (същност, цели, елементи и др.), както и практика (управленско

решение, промоция, контрол и др.) на събитийния мениджмънт. Авторът прави извода, че теорията и практиката на събитийния мениджмънт са пространни области, върху които влияят разнообразни явления и процеси, определящи бъдещият им теоретически и практически интерес и актуалност.

„Публично-частното партньорство в теоретичен и практически контекст“ (2019) е монография, която отговаря на големия теоретичен и практически интерес към публично-частното партньорство. Тя преследва целта да представи вижданията на автора в няколко сфери на ПЧП. Изследват се теоретичните основи, класификациите, моделите на ПЧП. Обект на изследване са както историческият аспект, така и географското измерение (САЩ, Китай, Русия, ЕС) на ПЧП. Полезен за практиката анализ е изследването на възможностите на общините при управлението и финансирането на ПЧП. Практико-приложна полезност има създадения от доц. Соколов „процесно ориентиран референтен модел за управление и финансиране на общински проекти за ПЧП“. Подробно разработен той може да служи като практически модел, който общините успешно да използват.

Представените научни статии и доклади доопълват монографичните изследвания и им придават цялостност.

Научната работа на доц. д-р Иван Соколов е ориентирана към актуални теоретични и практически проблеми. Стимулирана е от активни теоретични дискусии, към които изследванията на автора успешно намират своето място. Поощрена е от полезността за студентите в учебния процес.

Научните трудове демонстрират притежаване на аналитичен капацитет, подкрепен от логично и ясно мислене. Показват също възможност за формулиране на концептуални позиции и практически препоръки. Все ценни качества за успешна научно-изследователска работа.

Публикуваните учебници и учебни пособия потвърждават, че учебният процес е приоритет в работата на доц. Соколов и осъзнат

ангажимент към академичния образователен процес, което за заемане на академична длъжност "професор" заслужава висока оценка.

б. Характеристика и оценка на учебно-педагогическата дейност на кандидата

Доц д-р Иван Соколов има двадесет и пет годишен академичен преподавателски стаж.

Академичната му кариера започва през 2001 г. като главен асистент в Европейски колеж по икономика и управление, Пловдив. Преподава Бизнес план, Публични финанси, Управление на продажбите.

Като доцент в Европейски колеж по икономика и управление преподава Публични и корпоративни финанси, Европейски публични финанси, Разходно-ефективен подход при публично-частно партньорство и др.

Във ВСУ „Черноризец Храбър“ доц. Соколов разработва и актуализира лекционни курсове по 16 учебни дисциплини – „Финансови модели“, „Организационно поведение“, „Бизнес планиране“, „Управление на обществени поръчки и публично-частни партньорства“ и др. Те позволяват изграждането на широкоспектърна ерудиция, но е добре да се прецени как влияят на тясно специализираната компетентност. В Справката за дейността се посочва, че съчетава лекционния материал с дискуссионни форми и развиване на умения за критично мислене.

В общото представяне на кандидата за професор ще добавя и владението на сръбски език.

Има издадени два учебника („Икономически форуми и събития“, „Основи на икономическата и финансовата дипломация“) и едно учебно помагало („Местна финансова и инвестиционна политика“). Посочва наличието на Лекционни свитъци, публикувани на платформата на Classroom.

Ръководител и рецензент е на дипломни работи в ОКС „бакалавър“ и ОКС „магистър“.

Научен ръководител е на чуждестранен докторант.

Участва в три научно-изследователски проекта.

Очевидно е, че професионалното реализиране на кандидата за „професор“ основно е като преподавател и изследовател с достатъчно натрупан преподавателски и изследователски опит.

7. Научни и научно-приложни приноси на кандидата

От запознаването ми с научните трудове на доц. д-р Иван Соколов констатирам критерии, според които се прави преценката за научност и полезност. Откривам, че изследваните проблеми са актуални за теорията, необходими и полезни за практиката. Осъществени са на основата на ясни методологически подходи и високо ниво на познаване на проблемите. Разработени са с аналитична задълбоченост и концептуално-критична позиция. Присъстват категорично формулирани тези и идеи, които надграждат и допринасят за развитието на науката и практиката.

Обобщено:

➤ Научни приноси се откриват в: методологическите подходи на изследване на икономическата дипломация; разкриването на същността и характеристиките на икономическата дипломация, анализа на времевото развитие на икономическата дипломация; спецификите, характеристиките на икономическата дипломация на България; съпоставката на българската и чешката икономическа дипломация (Монографии – № 1, Статии и доклади – №№ 1,2,3,4);

➤ Приносна оценка заслужава анализът на медицинската икономическа дипломация и разкриването на нейната двойствена природа (Статии и доклади – № 4);

➤ Приносен момент съдържа изследването на подходите при управлението на риска във финансовата дипломация; прогнозата за

глобалните тенденции, влияещи върху финансовата дипломация (Монографии – № 1).

➤ Приносни акценти се откриват в изследването на финансовите решения – проблеми, основа и важен фактор за ефективността и рентабилността на финансовото управление и др. (Монографии – № 2)

➤ Принос с научно-приложен характер е анализът на подходите за развитие на икономическата и финансовата дипломация в България; условията за присъединяване на България към ОИСР; влиянието на икономическата дипломация върху икономическата стабилност (Монографии – № 1, Статии и доклади – №№ 1,2,3,4).

➤ Съществен е практико-приложният принос на разработения и апробиран процесно ориентиран референтен модел за управление и финансиране на общински проекти за публично-частно партньорство в България (Монографии – № 4).

Споделеното няма претенци за изчерпателност в характеризирането на научните и научно-приложните приноси. Но с преценката, че е достатъчно, предлагам евентуални посоки за дебатиране и оценяване.

Доц. д-р Соколов посочва 20 цитирания. Доказателство за мястото, авторитета и влиянието на научното творчество на доц. Соколов в академичната литература.

8. Критични бележки и препоръки

Доц. д-р Иван Соколов отговаря на минималните национални изисквания по чл. 26, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ за заемане на академичната длъжност „професор“. От необходимите 550 точки той акумулира 710. Не участва обаче с научни трудове, публикувани в научни издания, реферирани и индексирани в световноизвестни бази данни с научна информация. Настоячиво бих препоръчала в бъдещата си академична работа да приоритизира такова публикуване, както и публикуване в значими и авторитетни национални издания.

Позволявам си да обърна внимание на уговорките, които доц. Соколов много често прави в научните си изследвания, например „скромно произведение“, „произведението е далеч от съвършенството“, „скромно мнение“, „непретенциозно произведение“ и т.н. Считаю, че изследователското самочувствие, самоподцененост, колебливост или убедителност, демонстрирани в научните публикации влияят на читателите и на възприемането на авторските тези.

9. Заключение

Направените оценки за научноизследователската и учебно-преподавателската дейност на доц. д-р Иван Соколов напълно съответстват на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в Република България, на Правилника за неговото прилагане и на вътрешните изисквания на ВСУ „Черноризец Храбър“ за заемане на академична длъжност „професор“. Въз основа на констатираното, давам **положителна оценка** и с увереност препоръчвам на уважаемото Научно жури да гласува за присъждането на доц. д-р Иван Соколов академичната длъжност „професор“ в област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, Професионално направление 3.8. Икономика.

10.02. 2025 г.

Рецензент:

(проф. д-р Добринка Златева)